

Binnen de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking bestond bij vijf fracties de behoefte de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking enkele vragen en opmerkingen voor te leggen inzake de Raad Buitenlandse Zaken/Ontwikkelingssamenwerking van 12 december 2013. Voor dit schriftelijk overleg zijn de volgende brieven van de Minister geagendeerd:

- Geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken/Ontwikkelingssamenwerking d.d. 12 december 2013 (2013ZZ24200);
- Verslag van de Raad Buitenlandse Zaken/Ontwikkelingssamenwerking van 28 mei 2013 (21 501-04-154);
- Update over de Nederlandse visie op de post-2015 ontwikkelingsagenda (32 605-133)
- Fiche: Mededeling lokale autoriteiten in partnerlanden (22 112-1649);
- Fiche: Mededeling post-2015 financieringsmodel voor armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling (22 112-1698);
- Fiche Verordening Europees Ontwikkelingsfonds: Uitvoering, Reglement en Overbruggingsfaciliteit (22 112-1733)
- Beantwoording vragen commissie over de beleidsreactie op het evaluatierapport van de Inspectie Ontwikkelingssamenwerking en Beleidsevaluatie (IOB) over het Europees Ontwikkelingsbeleid in de periode 1998–2012 (21 501-04-158)

De voorzitter van de commissie,
De Roon

De adjunct-griffier van de commissie,
Wiskerke

Algemeen

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van de geannoteerde agenda Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking en aanverwante documenten.

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de agenda en stukken inzake de RBZ/Ontwikkelingssamenwerking van 12 december 2013 aanstaande. De toekomst van het Europees ontwikkelingsbeleid staat centraal. De leden hebben hierover een aantal vragen en opmerkingen. Ook de fracties van de VVD, PvdA en CDA hebben enkele vragen.

Post-2015

De leden van de VVD-fractie merken op dat de Minister heeft aangegeven dat de EU een gezamenlijk standpunt gaat innemen voor de MDG's post 2015. Deze leden vragen of de Minister hierover kan aangeven of er al enig inzicht is in welke kant dit gezamenlijk standpunt opgaat en of er overeenstemming hierover is binnen de EU?

De leden van de PvdA-fractie danken de Minister voor de toegestuurde update over de Nederlandse inzet binnen de post-2015 ontwikkelingsagenda, en juichen de succesvolle inzet van de Minister op vrouwenrechten, meisjes en fragiele staten toe. Zij waarderen dat de Minister de strijd tegen kindhuwelijken op wil nemen in de post-2015 agenda. Dat dit ook in de VN wordt opgepakt vinden deze leden daarom goed nieuws. Hoe waren de reacties op het voorstel van de Minister om kindhuwelijken op te nemen in de post-2015 agenda? Wat zijn de obstakels om dit te verwezenlijken? Wat kunnen wij in 2014 van de Minister verwachten op dit punt?

De Minister geeft aan dat er op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten nog een lange weg te gaan is richting de post-2015 agenda. De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister hoe zij er voor gaat zorgen om juist op deze moeilijke punten voldoende steun te creëren, zodat dit wél naar voren komt in de nieuwe ontwikkelingsagenda?

De leden van de PvdA-fractie willen dat de post-2015 agenda zich ook richt op mensen met een beperking. Hoe wordt er door de Minister voor gezorgd dat hun belangen ook worden meegenomen in de post-2015 agenda?

De leden van de SP-fractie lezen dat de Europese Commissie in haar werkprogramma voor 2014 het voornemen heeft opgenomen een mededeling te publiceren over post-2015. In deze mededeling zou de Commissie meer licht willen laten schijnen op de goals en targets waar de EU voor zou moeten ijveren bij de onderhandelingen over een post-2015 raamwerk. De meeste lidstaten, waaronder Nederland, zijn huiverig voor een dichtgetimmerde EU-positie in dit stadium, aldus de beleidsbrief. Het argument hiervoor is dat het belangrijker zou zijn om in gesprek te treden met andere landen op punten die voor de EU prioritair zijn (vrede en veiligheid, gender, ontwikkeling en mensenrechten dan om de eigen positie te verfijnen.

De leden van de SP-fractie vragen de Minister of zij van mening is dat het één het ander uitsluit. Volgens deze leden wil het stellen van bepaalde prioriteiten nog niet zeggen dat de EU-positie dichtgetimmerd raakt. Ook geldt dat belangrijke thema's, zoals ongelijkheid, mogelijk meer kans van

slagen hebben om geïntegreerd te worden in de post-2015 agenda als de EU zich daar gezamenlijk voor inspant. De leden van de SP-fractie vragen of de Minister deze mening deelt.

Agenda for Change

De leden van de VVD-fractie zijn er al lange tijd voorstander van om de ODA-definitie te herzien en zijn er tevreden over dat de Minister dit ook blijft najagen. Kan de Minister duidelijkheid geven wat de huidige stand van zaken is met betrekking tot deze herziening? In de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken over Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie van 20 september is te lezen dat het hervormen van het ODA-raamwerk lastig te verwezenlijken is in het internationale krachtenveld. In de antwoorden van de Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op de vragen die gesteld zijn in het Schriftelijk Overleg Ontwikkelingsraad (6 november) is echter te lezen dat de wens om het ODA-raamwerk te herzien nu breed wordt gedragen binnen de EU. Commissaris Piebalgs heeft al eens aangegeven blending binnen het ODA-raamwerk te willen krijgen. Waar gaat de EU nu concreet op inzetten? De fiche is er bijzonder vaag over.

Volgens de Minister zal Nederland zich hard maken voor een sterke en consistente verwijzing naar gezamenlijke programmering, verwijzing naar de meer politieke benadering van begrotingssteun, sterke resultaat- en impactmeeting en dergelijke. De vragen van de leden van de VVD-fractie gaan specifiek over de verwijzing naar de benadering van begrotingssteun. In antwoord op eerdere vragen van de VVD over begrotingssteun heeft de Minister verwezen naar een lijvig rapport over Europese hulp. Na lang zoeken blijkt dat in 2012 de algemene begrotingssteun van de EU maar liefst 90% is gestegen ten opzichte van 2011, in totaal gaat het om 815 miljoen euro. Sectorale begrotingssteun is met 50% gestegen, naar 1,56 miljard. In totaal gaat het bij begrotingssteun om zo'n 20% van de ontwikkelingsbegroting van de EU. De VVD is een tegenstander van begrotingssteun, zeker als het gaat om algemene begrotingssteun. De Minister heeft eerder aangegeven dat de EU-Commissaris aangaf de algemene begrotingssteun te willen terugbrengen. Kan de Minister aangeven of er inmiddels een duidelijke verandering is opgetreden?

De leden van de VV-fractie constateren dat Nederland een positieve grondhouding heeft ten aanzien van subsidiariteit. Daarbij heeft de Minister ook laten weten krachtige steun te hebben uitgesproken voor gezamenlijke programmering. De leden van de VVD-fractie steunen de Minister hierin. De Minister heeft aangegeven haar collega's te hebben opgeroepen om zich dan ook werkelijk te laten coördineren. In hoeverre is de Minister bereid om zelf ook gecoördineerd te worden? En welke effecten kan dit hebben voor de Meerjarige Strategische Plannen (MJSP's) in de betrokken 12 partnerlanden? Deze zijn immers net aangepast. Wat wordt de inzet van de door Nederland geleide regionale workshop over joint programming, begin volgend jaar?

Op 12 december wordt het resultatenraamwerk als staff working document aangeboden. De leden van de VVD-fractie vragen of dit document dan ook meteen beschikbaar is voor de Kamer.

De leden van de VVD-fractie merken op dat de Minister heeft aangegeven dat landen die gezien hun inkomensstatus niet langer in aanmerking komen voor bilaterale EU-steun, hierover goed, eerlijk en volledig te informeren en hen een ander soort partnerschap aan te bieden. «Als het een land zo goed gaat dat het zijn eigen ontwikkeling kan financieren, zou dat een welkome ontwikkeling moeten zijn en niet als een straf moeten

worden ervaren.» De leden van de VVD-fractie ondersteunen dit van harte. Voor de leden van de VVD-fractie is het van groot belang dat er bij het aangaan van een bilaterale ontwikkelingsrelatie duidelijke afspraken worden gemaakt. Daartoe behoren ook afspraken over het uitfaseren en stoppen van de hulp. Is de Minister het met de leden van de VVD-fractie eens dat deze afspraken behoren tot de afspraken die horen bij het pakket van Europese ontwikkelingshulp en zo ja hoe gaat de Minister ervoor zorgen dat deze ook geïmplementeerd worden en/of blijven?

De leden van de PvdA-fractie constateren dat de Inspectie Ontwikkelings-samenwerking en Beleidsevaluatie (IOB) heeft geconcludeerd dat de rapportage en resultaatmeting van Europees ontwikkelingsbeleid tekortschiet. Dit baart de leden van de PvdA-fractie zorgen. Hoe beoordeelt de Minister het nieuwe resultaatmetingskader? Hoe belangrijk een goed metingskader ook is, het gaat vooral om de rapportage zelf, en de naleving van het kader. Hoe wordt er voor gezorgd dat ook in de praktijk goed wordt gerapporteerd, en dat er acties worden verbonden aan gemaakte conclusies?

De leden van de SP-fractie vinden het positief dat de Europese Commissie, in lijn met de aanbevelingen van het IOB, stappen heeft gezet om resultaatmeting te verbeteren. Nederland heeft in de beleidsreactie op het IOB-rapport toegezegd hierop te zullen aandringen bij EU-commissaris Piebalg, en dit lijkt dan ook de nodige zoden aan de dijk te hebben gezet. Tegelijkertijd blijven nog een aantal zaken, aangekaart door de IOB, onduidelijk.

De leden van de SP-fractie zijn van mening dat het feit dat hulp aan de armste landen, een prioriteit van Nederland, nu ook op Europees niveau hoog op de agenda staat, een kritische kanttekening verdient. Van de armen woont 4/5 deel in middeninkomenslanden, en dat zijn nu juist de landen waar Nederland (en, indien de Europese ontwikkelingsagenda die lijn volgt, ook Europa) voornamelijk handelsrelaties mee op wil bouwen. Hoe gaat de regering ervoor zorgen dat de armen die niet in de armste landen wonen, toch de hulp zullen krijgen die zij zo hard nodig hebben, vragen de leden van de SP-fractie.

In het kader van monitoring vragen de leden van de SP-fractie hoe het staat met de monitoring van begrotingssteun aan «donor darling» Mali. Gezien het feit dat de opbouw van de rechtstaat de komende jaren een essentieel onderdeel zal zijn van de Nederlandse inspanningen in Mali op het gebied van ontwikkeling, en de Malinese staat nog corrupt is, is het voor de stabiliteit in Mali van cruciaal belang de effecten van OS-inspanningen in Mali nauwlettend in de gaten gehouden worden. Hoe ziet Nederland hierop toe, en welke stappen zijn er genomen om te waarborgen dat ontwikkelingsgeld op de juiste plek terecht komt in het licht van de huidige crisis in Mali?

De leden van de SP-fractie zijn in het algemeen kritisch over Europese ontwikkelingssamenwerking, en zijn van mening dat bilaterale ontwikkelingssteun vaak effectiever werkt. Deze leden hechten er wel belang aan dat het geld dat besteed wordt aan Europese ontwikkelingssamenwerking, zinvol wordt ingezet. Deze leden vragen of Nederland in het kader van het Elfde Europees Ontwikkelingsfonds (EOF11) bereid is om zich in te zetten voor de versterking van de institutionele capaciteit van landen en het versterken van de productieve sector (zeer cruciaal voor ontwikkelingslanden). Dit zijn twee terreinen die volgens de IOB-evaluatie qua ontwikkeling zijn achtergebleven.

De leden van de SP-fractie vragen de Minister daarnaast om een reactie op de observatie van de IOB-evaluatie dat de bereikte resultaten op het terrein van de verbetering van sociale en economische infrastructuur nog weinig duurzaam zijn gebleken. Ook horen deze leden graag hoe Nederland zich tijdens de RBZ zal inzetten voor het duurzaam maken van ontwikkelingsinvesteringen op Europees niveau.

De leden van de SP-fractie constateren dat in theorie potentiële voordelen van het EOF zaken als coördinatie en complementariteit van hulp zijn, maar dat de praktijk weerbarstiger blijkt. De IOB-evaluatie stelt bijvoorbeeld dat hoewel ook Nederland herhaaldelijk verkondigde dat de EU gericht moest werken en doen waar zij sterk in was, Nederland niet aarzelde zijn eigen prioriteiten op de Europese hulpagenda te plaatsen. Hierdoor gebeurde het te vaak dat de Commissie en de lidstaten hetzelfde werk deden. Wat is de inzet van Nederland als het gaat om het voorkomen van dubbel werk door de lidstaten en de Europese Commissie, vragen deze leden. Zal Nederland zelf voorstellen doen over hoe de coördinatie tussen de ontwikkelingsprogramma's van afzonderlijke lidstaten, en ontwikkelingsbeleid op Europees niveau verbeterd kan worden? En zo ja, welke?

Nederland heeft de hervormingen ten aanzien van de begrotingscyclus 2014–2020 verwelkomd, zo lezen de leden van de SP-fractie. Deze leden zijn verheugd over de sterkere aandacht voor resultaatmeting en verbeterde regionale programmaring, maar heeft vragen bij twee andere aanbevelingen, namelijk een duidelijk inzet op private sector ontwikkeling en innovatie financieringsmechanismen, wel vragen. Zoals aangekaart tijdens de begrotingsbehandeling ontbreekt de bewijslast voor de ontwikkelingsrelevante bijdrage van private sector ontwikkeling. De leden vragen de regering daarom op basis van welke bewijslast de regering deze focus ondersteunt. Ook vernemen de leden graag waar Nederland precies op in wil zetten als het innovatieve financieringsmechanismen betreft.

De leden van de CDA-fractie constateren dat de EU aan de vooravond staat van een nieuwe begrotingscyclus (2014–2020). Dat is ook wat betreft deze leden het moment om te bewijzen dat aangenomen principes in de praktijk worden gebracht. Een daarvan betreft sterkere aandacht voor resultaatmeting. Op dat punt schiet het Europees ontwikkelingsbeleid duidelijk tekort, zo bleek uit de IOB evaluatie (21501–04, nr. 156). De Minister geeft aan de Nederlandse zorgen hierover klip en klaar onder de aandacht van Commissaris Piebalgs te hebben gebracht en zal tijdens de Raad nog eens benadrukken dat het EOF11 op dit terrein duidelijk verbetering moet laten zien. De leden van de CDA-fractie steunen die inzet, maar vragen zich af hoe hard deze zal zijn. Waar ligt voor de Minister de grens? Is de regering bereid de bijdrage van Nederland aan het EOF te heroverwegen als niet tegemoet wordt gekomen aan de eisen?

De leden van de D66-fractie stellen vast dat de EU de meest vrijgevege donor is, maar dat de resultaten achter blijven. En dat is ronduit zonde want de leden van de D66-fractie zien een duidelijke meerwaarde van Europese ontwikkelingssamenwerking. Maar dan moeten wel een aantal zaken sterk verbeteren. Coördinatie van Europees ontwikkelingsbeleid, gezamenlijk politiek gewicht in de schaal leggen en ontwikkelingsprogramma's van 28 lidstaten die complementair zijn aan elkaar. Met duidelijke resultaatmetingen, transparantie en controle.

De leden van de D66-fractie merken op dat het afgelopen jaar berichten van fraude en slechte besteding van Europees hulpgeld zijn verschenen. Zo is een miljard euro verdwenen in Congo, 10 miljoen euro ging verloren

in Uganda, en nog eens een miljard verdween in Egypte in een zwart gat. Voorbeelden van EU ontwikkelingsgeld dat niet terecht is gekomen waar het had moeten, waar het nodig was. Dat raakt het vertrouwen in ontwikkelingshulp in het hart. Het IOB constateerde in zijn evaluatie van het Europees ontwikkelingsbeleid, dat de resultaatmeting te kort schiet. Er is dus onvoldoende toezicht en dat speelt fraude in de hand. Daarnaast wordt er te weinig gestuurd op resultaten. De leden van de D66-fractie vinden dat hier prioritair aandacht voor moet zijn op de Europese ontwikkelingsagenda, dat er strenger toezicht moet komen op het Europese ontwikkelingsfonds. Bijna 10% van de Nederlandse BuHa-OS begroting gaat jaarlijks naar Brussel. Nederland kan dus hoge eisen stellen. Hoge eisen aan besteding en aan het resultaat. Dat gaat voor de D66-fractie verder dan: «zorgen klip en klaar onder de aandacht brengen van Commissaris Piebalgs». Het is tijd voor de vuist op tafel. De leden van de D66-fractie vinden dat de Minister met een stevig kritische boodschap naar Brussel moet. Een nieuw ontwikkelingsbeleid van de EU, vraagt erom dat dit probleem van ineffectieve EU AID bij kop en staart wordt aangepakt. Volgens studie van de EU «The Aid Effectiveness Agenda: the benefits of going ahead» kan zelfs 5 miljard worden bespaard, als Europees hulpgeld effectiever wordt besteed en beleid wordt afgestemd door alle lidstaten en de EU-instellingen gezamenlijk. Staat dit onderwerp met prioritaire urgentie geagendeerd? En wat wil de Minister dat hieraan concreet gebeurt? Hoe gaat Brussel zorgen voor transparantie en stevige controle op de besteding van Europees ontwikkelingsgeld?

De leden van de D66-fractie wijzen erop dat de Tweede Kamer inzage heeft in malversaties met ontwikkelingsgeld. Deze leden constateren dat het Europees Parlement die inzage niet heeft. Het Europees Parlement heeft zelfs weinig tot geen bevoegdheden binnen het EOF. Dat constateert ook het IOB. Het EP mag enkel achteraf wat zeggen, bij de kwijting. Hiermee schiet de democratische controle op de besteding van Europees ontwikkelingsgeld te kort. De leden van de D66-fractie pleiten daarom voor een grotere rol van het Europees Parlement in het Ontwikkelingssamenwerkingsdomein. Bijvoorbeeld naar Nederlands model, door het EP te informeren over malversaties. En door periodieke evaluatie van EU hulp aan partnerlanden. Is de Minister bereid Commissaris Piebalgs aan te sporen onderzoek te doen naar mogelijkheden om de democratische controle door het Europese Parlement ten aanzien van het EOF en de malversaties te vergroten?

De EU is de grootste donor, maar de leden van de D66-fractie vragen zich af waarom dat zich nog steeds niet terug vertaalt in de meeste impact of grote politieke invloed? Kan de Minister toelichten hoe het komt dat deze dialoog nog vaak moeizaam op gang komt? Is dit een kwestie van te weinig capaciteit? Of is er onwil bij partnerlanden? Welke mogelijkheden ziet de Minister om hier verandering in te brengen? Is het een actiepunt voor de Raad en op welke wijze gaan de lidstaten zich dan concreet inzetten om die politieke dialoog van de EU met partnerlanden beter van de grond te krijgen?

Begin 2014 moet het elfde EOF van start, maar de vormgeving van het EOF is nog in volle gang, zo heeft de D66-fractie vernomen. De leden van de D66-fractie vragen de Minister toe te lichten welke beslissende stappen nog moeten worden gezet.

Veruit het meeste geld van het EOF gaat naar de minst ontwikkelde en lage-inkomenslanden in Afrika. Maar de leden van de D66-fractie vragen zich af hoe Europa wil omgaan met ontwikkeling in de Arabische landen nu zij op dit moment de gevolgen ondervinden van de Arabische lente. Biedt het elfde EOF een nieuwe structuur voor deze landen? Is er

bijvoorbeeld geld en capaciteit voor opvang van vluchtelingen en illegalen? En worden deze landen komende jaren ook vanuit Europa voldoende ondersteund om tot wezenlijke politieke hervormingen te komen en zo ja op welke wijze?

De leden van de D66-fractie wijzen erop dat de Minister in de fiches stelt dat Nederland «zich hard maakt voor gezamenlijke programmering». Kan de Minister toelichten hoe Nederland zich daar concreet hard voor maakt? De leden van de D66-fractie lezen ook dat Commissaris Piebalgs inzet op een coördinerende, aanvullende rol voor de EU. De Europese Commissie zou daarmee een nadrukkelijker rol kunnen krijgen in het Europees ontwikkelingsbeleid. Kan Commissaris Piebalgs voor zijn inzet rekenen op de volmondige steun van Nederland?

Beleidscoherentie voor ontwikkeling

De leden van de PvdA-fractie verwelkomen de Nederlandse inzet op beleidscoherentie voor ontwikkeling (BCO). De Europese Commissie beveelt aan dat de EU een onderzoeksprogramma rond BCO opzet. De Europese Dienst voor Extern Optreden gaat in partnerlanden via de delegaties rapporteren over BCO. Hoe ziet de Minister deze rapportage via de EDEO en van de EU zelf voor zich, en hoe wordt er voor gezorgd dat de Nederlandse methode en lessons learned hierin worden meegenomen? De leden van de PvdA-fractie vinden dat dit een gedegen onderzoek moet worden met ruime aandacht voor de effecten op armoede in de landen. De Nederlandse pilot moet het model zijn. Om de effecten van Europees beleid goed te monitoren is het essentieel om onafhankelijke lokale organisaties zoals NGO's en kennisinstellingen te betrekken. Zij zijn als geen ander in staat om de impacts van beleid kritisch te volgen. De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister om daar op in te zetten.

De Commitment to Development Index meet de inzet van landen op ontwikkeling op dossiers als bijvoorbeeld handel, en verbindt dit aan een score. De leden van de PvdA-fractie roepen de Minister op om zich in Europees verband in te zetten voor een verbreding van de ODA-criteria, door ook de negatieve impacts van niet OS-beleid mee te wegen. Ziet de Minister creatieve manieren, bijvoorbeeld door het betrekken van studenten, maatschappelijke organisaties en onderzoeksinstituten, om de netto-effecten van beleid beter in beeld te brengen?

De Minister signaleert dat niet alle EU-lidstaten even actief zijn op het gebied van BCO. De leden van de PvdA-fractie vinden dat juist deze landen actief BCO-beleid moeten gaan voeren. Hoe zet de Minister deze landen daar toe aan? Wat betreft conflictmineralen hebben de leden van de PvdA-fractie eerder de Minister gevraagd zich in Europees verband hard te maken voor due diligence. Hoe en wanneer gaat de Minister hier in Europees verband toe op roepen?

De leden van de SP-fractie lezen dat de Minister Hoge Vertegenwoordiger (HV) Ahston en de Commissarissen Piebalgs (Ontwikkelingssamenwerking) en De Gucht (Handel) in aanloop naar de RBZ een brief heeft geschreven om de ontwikkelingsrelevantie van de Economic Partnership Agreements (EPA's) als instrument te benadrukken en de EU tot spoed en flexibiliteit aan te zetten bij de afronding van de onderhandelingen. Kan de Minister toelichten wat er in deze brief staat? Daarnaast vragen de leden van de SP-fractie de Minister of «spoed» en «flexibiliteit» elkaar niet uitsluiten. Hoe gaat Nederland de (aangenomen) motie 33 750-XVII, nr. 41, waarin wordt aangedrongen op een flexibele houding van de EU tegenover ACP-landen en niet ten koste van alles vast te houden aan de huidige deadline, betrekken bij de onderhandelingen tijdens de RBZ OS?

Het is goed en bij uitstek belangrijk dat beleidscoherentie op de Europese agenda staat. Dat onderstrepen ook de leden van de D66-fractie met nadruk! Maar agenderen is een ding, de resultaten, daar gaat het uiteindelijk natuurlijk om. Kan de Minister nader toelichten hoe hard de gemaakte afspraken in de Raad zijn? Zijn er resultaatsverplichtingen afgesproken? En hoe zal Nederland actief bijdragen en bijsturen als de raadsconclusies onvoldoende in de praktijk worden gebracht?

Regionale kwesties

De Raad zal spreken over de situatie in de Groten Meren/Democratische Republiek Congo (DRC). Volgens de Minister is een coherente, geïntegreerde aanpak hierbij noodzakelijk, omdat de DRC te groot is en de problemen te complex. De leden van de VVD-fractie sluiten zich hierbij aan. Ook sluiten deze leden zich aan bij de inzet van de Minister waarbij Nederland de EU zal oproepen om serieus rekening te houden met de kritiek van de Europese Rekenkamer op de Europese steun aan de DRC. Volgens de Europese Rekenkamer is de voortgang langzaam en beperkt in de DRC. De Minister geeft daarbij aan dat de EU de effectiviteit significant moet opschroeven. Kan de Minister hierbij aangeven hoe de EU dit gaat doen? In haar antwoorden op vragen van de leden De Caluwé/Verheijen heeft de Minister aangegeven dat de EU de voorwaarden die zij hanteert ook geloofwaardiger moet inzetten en beter moet afdwingen. Kan de Minister aangeven of er al progressie zit in de werkwijze van de EU. Als dit nog niet, of te weinig, het geval is welke consequenties wil de Minister hier dan aan verbinden?

Recent zijn kritische rapporten uitgekomen, dan wel gelekt, over EU-steun aan Congo, de Palestijnse gebieden en Egypte. De leden van de VVD-fractie vragen of dit onderwerp op de agenda van de RBZ staat en of de Minister dit heikele punt zal aansnijden?

Zowel een EU-delegatie als de Minister hebben Birma bezocht. De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister wat haar visie is op de betrokkenheid van Nederland bij de ontwikkeling van Birma?

De leden van de CDA-fractie constateren dat de EU werkt aan een geïntegreerd steunpakket voor de Democratische Republiek Congo. Eerdere Europese ontwikkelingshulp was weinig succesvol. De totale EU steun die voor de DRC werd uitgetrokken in de periode 2003–2011 betrof 1,9 miljard euro. Volgens een onthutsend rapport van de Europese Rekenkamer heeft minder dan de helft van de programma's en projecten het merendeel van de verwachte resultaten gerealiseerd, of gaat dit naar verwachting doen. Dat de behaalde resultaten duurzaam zullen zijn, is niet waarschijnlijk. Kan de Minister aangeven aan welke steunmaatregelen nu gedacht wordt? Om welk bedrag gaat het? Wanneer is besluitvorming aan de orde? De Minister stelt dat de EU conditionaliteit gericht in moet zetten en een stevigere politieke dialoog moet voeren met de Congolese autoriteiten, en dat verbeterde resultaatmeting hierbij van belang is. De Commissie zou deze punten bij de toekomstige programmering onder EOF11 zwaar moeten laten wegen. Het CDA steunt die inzet van de Minister. De EU moet de voorwaarden die zij hanteert geloofwaardig inzetten en beter afdwingen. Wel vragen de leden van de CDA-fractie op hoeveel steun deze inzet bij andere EU-landen kan rekenen. En ook hoe hard de inzet van de Minister zal zijn. Immers, Nederland heeft in het verleden ook steun verleend aan de Europese ontwikkelingshulp voor de DRC, omdat het kabinet de Congolese bevolking niet aan haar lot wenst over te laten – en ook vanuit de overweging dat de EU als één van de belangrijkste partners daar een groter verschil kan maken dan afzonder-

lijke lidstaten. Is de Minister bereid om, als het opnieuw misgaat, te pleiten voor opschorting van hulp gelden?